Rättsfallssamlingen

DOMSTOLENS DOM (tredje avdelningen)

den 25 juli 2018 *

”Överklagande – Tullunion – Förordning (EEG) nr 2913/92 – Artikel 239 – Eftergift av importtullar – Import av linne från Lettland mellan åren 1999 och 2002 – Särskild situation – Skyldighet att utöva tillsyn och att kontrollera – Tullmyndigheterna påstås vara korrupta – Oäkta varucertifikat – Ömsesidigt förtroende”

I mål C-574/17 P,

angående ett överklagande enligt artikel 56 i stadgan för Europeiska unionens domstol, som ingavs den 28 september 2017,

Europeiska kommissionen, företrädd av A. Caeiros och B.-R. Killmann, båda i egenskap av ombud,

klagande,

i vilket den andra parten är:

Combaro SA, Lausanne (Schweiz), företrätt av D. Ehle, Rechtsanwalt,

sökande i första instans

meddelar

DOMSTOLEN (tredje avdelningen)

sammansatt av avdelningsordföranden L. Bay Larsen (referent) samt domarna J. Malenovský, M. Safjan, D. Šváby och M. Vilaras,

generaladvokat: E. Sharpston,

justitiesekreterare: A. Calot Escobar,

efter det skriftliga förfarandet,

med hänsyn till beslutet, efter att ha hört generaladvokaten, att avgöra målet utan förslag till avgörande,

följande

* Rättegångsspråk: tyska.

Dom

1 Europeiska kommissionen har yrkat att domstolen ska upphäva den dom som meddelades av Europeiska unionens tribunal den 19 juli 2017 i mål T-752/14, Combaro/kommissionen (EU:T:2017:529) (nedan kallad den överklagade domen). Genom denna dom ogiltigförklarade tribunalen kommissionens beslut C(2014) 4908 final av den 16 juli 2014 i vilket det fastställdes att eftergift av importtular inte är motiverat i ett visst fall (REM 05/2013) (nedan kallat det omtvistade beslutet).

Tillämpliga bestämmelser

Associeringsavtalet

2 Artikel 34 i Europaavtalet om upprättandet av en associering mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater å ena sidan och Republiken Lettland å andra sidan (EGT L 26, 1998, s. 3) (nedan kallat associeringsavtalet), har följande lydelse:

”I protokoll nr 3 [om definitionen av begreppet ’ursprungsvaror’ och om metoder för administrativt samarbete] ges ursprungsregler för tillämpning av de tullförmåner om vilka bestämmelser finns i detta avtal samt metoder för det administrativa samarbetet härmed.”

3 I artiklarna 16 och 17 i protokoll nr 3 om definitionen av begreppet ”ursprungsvaror” och om metoder för administrativt samarbete, i dess lydelse enligt beslut nr 4/98 av associeringsrådet mellan Europeiska gemenskaperna och deras medlemsstater å ena sidan och Republiken Lettland å andra sidan av den 2 december 1998 om att anta de ändringar av protokoll nr 3 till Europaavtalet, vilka är inbegripna i beslut nr 1/97 av Gemensamma kommittén under avtalet om frihandel och handelsrelaterade frågor mellan gemenskapen, Europeiska atomenergigemenskapen och Europeiska kol- och stålgemenskapen å ena sidan, och Republiken Lettland, å andra sidan (EGT L 6, 1999, s. 10) (nedan kallat protokoll nr 3), preciseras att produkter med ursprung i Lettland omfattas av bestämmelserna i associeringsavtalet mot uppvisande av ett varucertifikat EUR.1 vilket har utfärdats av tullmyndigheterna i exportlandet.

4 I artikel 31.2 i protokollet föreskrevs följande:

”I syfte att sörja för att detta protokoll tillämpas på ett riktigt sätt ska gemenskapen och Lettland genom de behöriga tullmyndigheterna bistå varandra vid kontrollen av att varucertifikaten EUR.1 … är äkta.”

5 I artikel 32.1, 32.3 och 32.5 i nämnda protokoll, med rubriken ”Kontroll av ursprungsintyg”, föreskrevs följande:

”1. Efterkontroll av ursprungsintyg skall göras stickprovsvis eller när importlandets tullmyndigheter har rimliga tvivel beträffande handlingarnas äkthet, de berörda produkternas ursprungsstatus eller uppfyllandet av övriga villkor i detta protokoll.

…

3. Kontrollen skall göras av exportlandets tullmyndigheter. För kontrollen skall de ha rätt att begära alla slags underlag och att göra alla slags kontroller av exportörens räkenskaper eller varje annan kontroll som de anser lämplig.

…

5. De tullmyndigheter som begärt kontrollen skall så snart som möjligt underrättas om resultatet av denna. Detta resultat måste klart utvisa om handlingarna är äkta och om de berörda produkterna kan anses vara produkter med ursprung i … Lettland … och om de uppfyller övriga villkor i detta protokoll.”

Tullkodexen

6 I artikel 239.1 i rådets förordning (EEG) nr 2913/92 av den 12 oktober 1992 om inrättandet av en tullkodex för gemenskapen (EGT L 302, 1992, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 16, s. 4) (nedan kallad tullkodexen), föreskrivs följande:

”Import- eller exporttullar får återbetalas eller efterges i … fall … som …

…

– följer av omständigheter vid vilka varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller. De fall vid vilka denna bestämmelse får tillämpas och de närmare reglerna för förfarandet fastställs enligt kommittéförfarandet. …”

Tillämpningsförordningen

7 I artikel 899.2 i kommissionens förordning (EEG) nr 2454/93 av den 2 juli 1993 om tillämpningsföreskrifter för rådets förordning nr 2913/92 (EGT L 253, 1993, s. 1; svensk specialutgåva, område 2, volym 10, s. 1), i dess lydelse enligt kommissionens förordning (EG) nr 1335/2003 av den 25 juli 2003 (EUT L 187, 2003, s. 16) (nedan kallad tillämpningsförordningen), föreskrivs följande:

”I andra fall, med undantag av i de fall då ett ärende i enlighet med artikel 905 skall föreläggas kommissionen, skall den beslutande tullmyndigheten fatta beslut om att bevilja återbetalning eller eftergift av import- eller exporttullar när omständigheterna i ärendet utgör en särskild situation som följer av omständigheter vid vilka varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller.

…”

8 Artikel 905.1 i tillämpningsförordningen har följande lydelse:

”Vittnar de skäl som åberopas till stöd för en sådan ansökan om återbetalning eller eftergift som avses i artikel 239.2 i [tullkodexen] om att det föreligger en särskild situation som följer av omständigheter vid vilka varken oriktigheter eller uppenbar vårdslöshet kan tillskrivas den person det gäller skall den medlemsstat som den beslutande tullmyndigheten tillhör vidarebefordra fallet till kommissionen för hantering enligt förfarandet i artiklarna 906–909

– om den beslutande tullmyndigheten anser att den särskilda situationen följer av att kommissionen har försummat att fullgöra sina skyldigheter …”

Bakgrund till tvisten

9 Bakgrunden till tvisten beskrivs i punkterna 1-28 i den överklagade domen.

10 Det omtvistade beslutet avser importtullar på linne som hade importerats till Europeiska unionen via Tyskland, mellan den 10 december 1999 och den 10 juni 2002, av Combaro SA, och vars förmånsberättigande ursprung i Lettland inte hade bevisats.

11 Textilier med förmånsberättigande ursprung i Lettland var under denna period undantagna från importrestriktioner med tillämpning av associeringsavtalet. Dessa textilier var befriade från tull endast om importören bevisade deras ursprung med ett varucertifikat EUR.1 som de lettiska tullmyndigheterna hade utfärdat vid exporten.

12 I förevarande fall befriade de tyska tullmyndigheterna Combaro från importtull, med stöd av associeringsavtalet, efter det att Combaro hade uppvisat 51 varucertifikat (nedan kallade de omtvistade varucertifikaten).

13 Efter det att den danska tullförvaltningen hade gjort en anmälan genomförde Europeiska byrån för bedrägeribekämpning (Olaf) en utredningsresa till Lettland. Med anledning av Olafs rapport skickade Europeiska kommissionen den 11 september 2002 ett meddelande om ömsesidigt bistånd till medlemsstaterna om kontroll av all import av linne från Lettland.

14 De tyska tullmyndigheterna begärde därför att de lettiska tullmyndigheterna skulle göra en kontroll i efterhand av de omtvistade varucertifikaten. De lettiska myndigheterna besvarade de tyska tullmyndigheternas begäran med skrivelser av den 7 april, den 2 maj och den 7 maj 2003 (nedan tillsammans kallade skrivelserna från år 2003) med följande lydelse:

”[De omtvistade] varucertifikaten är inte inskrivna i tullregistret. De har inte utfärdats av lettiska tullmyndigheter, varför de måste betraktas som ogiltiga.”

15 I ett beslut av den 3 juli 2003 slog de tyska tullmyndigheterna fast att ett förfarande för uppbörd i efterhand av tull motsvarande nämnda certifikat skulle inledas.

16 Under tiden undersöktes, på begäran av Olaf, de varucertifikat som hade uppvisats vid importen till Danmark. Av dessa undersökningar framkom dels att stämpelavtrycken på certifikaten sannolikt var äkta, dels att nämnda certifikat, med en något övervägande sannolikhet, hade undertecknats av en lettisk tulltjänsteman.

17 Efter beslut av Finanzgericht München (Skattedomstolen i München, Tyskland) förelade Bundesministerium der Finanzen (det federala finansministeriet, Tyskland) Combaro att yttra sig och begärde den 3 september 2013 hos kommissionen att exporttullen skulle efterges med stöd av artikel 239 i tullkodexen. Kommissionen inledde då ärende REM 05/2013.

18 Den 16 juli 2014 antog kommissionen det omtvistade beslutet.

19 I skäl 32 i detta beslut förklarade kommissionen att det inte förelåg någon särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, som berodde på de lettiska tullmyndigheternas försummelse, eftersom det inte gick att sluta sig till att dessa myndigheter hade deltagit i utfärdandet av de omtvistade varucertifikaten.

20 Kommissionen prövade också om den själv hade agerat försumligt vid utövandet av tillsyn av att associeringsavtalet tillämpas korrekt. I skälen 36–41 i det omtvistade beslutet konstaterade kommissionen att dess agerande inte gav upphov till en särskild situation.

21 Kommissionen konstaterade, i skäl 45 i detta beslut, att eftergift av importtullen inte var motiverat eftersom det inte förelåg någon särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen. I skälen 48–52 i samma beslut tillade kommissionen att Combaro inte hade visat vederbörlig omsorg.

Förfarandet vid tribunalen och den överklagade domen

22 Genom ansökan som inkom till tribunalens kansli den 12 november 2014 väckte Combaro talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet. Till stöd för sin talan åberopade Combaro en enda grund, om åsidosättande av artikel 239 i tullkodexen.

23 Genom den överklagade domen ogiltigförklarade tribunalen det omtvistade beslutet och förpliktade kommissionen att bära sina rättegångskostnader och ersätta Combaros rättegångskostnader.

Parternas yrkanden

24 Kommissionen har i sitt överklagande yrkat att domstolen ska

– upphäva den överklagade domen,

– ogilla Combaros talan vid tribunalen, och

– förplikta Combaro att ersätta rättegångskostnaderna i målet vid domstolen och i målet vid tribunalen.

25 Combaro har yrkat att domstolen ska ogilla överklagandet och förplikta kommissionen att ersätta rättegångskostnaderna.

Prövning av överklagandet

26 Kommissionen har till stöd för sitt överklagande åberopat fyra grunder.

27 I förevarande fall ska den första och den andra grunden för överklagandet prövas tillsammans. Nämnda grunder avser en felaktig rättslig bedömning av de faktiska omständigheterna respektive en missuppfattning av bevisningen med avseende på förekomsten av en särskild situation.

Parternas argument

28 Genom sin första grund har kommissionen gjort gällande att tribunalen gjorde en felaktig rättslig bedömning av de faktiska omständigheterna vad avser förekomsten av en särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, genom att fastställa att kommissionen inte förfogade över tillräckligt med uppgifter och inte hade fullgjort sin skyldighet att utöva tillsyn inom ramen för associeringsavtalet.

29 För det första beaktade tribunalen inte alls de åtgärder som kommissionen redan hade vidtagit för att erhålla upplysningar om handeln med linne mellan unionen och Lettland, vilka även avsåg Combaros situation.

30 För det andra var tribunalens uttalanden om de åtgärder som kommissionen borde vidta felaktiga.

31 I detta avseende har kommissionen bland annat anfört att tribunalen felaktigt klandrade kommissionen för att ha förstört de lettiska tullmyndigheternas stämpelavtryck, trots att tribunalen själv anförde att det inte förelåg någon skyldighet att spara använda stämplar.

32 Kommissionen har dessutom anfört att, med beaktande av att dessa myndigheter vid upprepade tillfällen hade bekräftat att de omtvistade varucertifikaten var oäkta, är tribunalens uppfattning att kommissionen borde ha krävt att nämnda myndigheter på nytt undersökte dessa certifikat felaktig i flera avseenden.

33 Nämnda myndigheter undersökte nämligen de omtvistade varucertifikaten under åren 2003 och 2007 och uttalade sig på samma sätt vid två tillfällen. Tribunalen kunde följaktligen inte på goda grunder utgå från den omständigheten att den person som hade skrivit under skrivelserna från år 2003 hade dömts för brott, eftersom svaret i skrivelsen av den 26 juni 2007 (nedan kallat svaret från år 2007) under alla omständigheter skrevs under av en annan tjänsteman och följaktligen är korrekt i alla delar.

34 I detta sammanhang undgick det tribunalen att kommissionen, i enlighet med domstolens praxis, är bunden av den efterhandskontroll som utförs av de lettiska tullmyndigheterna. I stick och stäv härmed klandrade tribunalen kommissionen för att den inte hade frigjort sig från denna skyldighet och bedömde följaktligen felaktigt att kommissionen borde ha inhämtat ytterligare upplysningar.

35 Genom sin andra grund har kommissionen för det första gjort gällande att tribunalen missuppfattade bevisningen när den bekräftade att den biträdande direktören vid de lettiska tullmyndigheterna, som hade skrivit under de omtvistade varucertifikaten och skickat skrivelserna i samband med efterhandskontrollen, hade dömts för brott i tjänsten. En enkel jämförelse av de olika handlingarna i målet visar att de omtvistade varucertifikaten inte skrevs under av denna person.

36 Enligt kommissionen missuppfattade tribunalen därutöver ytterligare bevisning i den överklagade domen. Närmare bestämt genom att fastställa att de lettiska tullmyndigheterna inte kunde visa de stämpelavtryck i original som användes av de berörda tullkontoren.

37 Dessa båda missuppfattningar är av avgörande betydelse eftersom tribunalen, om de inte hade förelegat, skulle ha kommit fram till att det inte var nödvändigt för kommissionen att vidta ytterligare åtgärder.

38 Enligt Combaro kan överklagandet inte vinna bifall på den första eller den andra grunden.

39 Combaro har anfört att de åtgärder som kommissionen vidtog utgjorde allmänna åtgärder vilka var otillräckliga i det enskilda fallet.

40 Vad avser de ytterligare åtgärder som krävdes av kommissionen borde dessa verkligen ha vidtagits. Särskilt viktigt var det att genomföra effektiva kontroller av de omtvistade varucertifikaten, i den mån som grunden för ömsesidigt förtroende hade försvunnit till följd av de omständigheter som togs upp av tribunalen. Ett lands myndigheter vilka misstänks vara korrupta kan inte göra anspråk på sådant förtroende. I detta sammanhang överskattar kommissionen den vikt som tribunalen tillmätte den person som skrev under skrivelserna från år 2003. Dessa utgjorde nämligen bara ett indicium bland flera.

41 Svaret från år 2007 har inte heller det värde som kommissionen tillmäter det, eftersom det inte på ett tillförlitligt sätt bekräftade skrivelserna från år 2003 och inte grundade sig på en effektiv granskning av uppgifterna i målet.

42 Combaro medger i och för sig att den biträdande direktören vid de lettiska tullmyndigheterna inte hade undertecknat de omtvistade certifikaten, utan endast skrivelserna från år 2003. Man vet inte vem som skrev under certifikaten, men enligt Combaro arbetade vederbörande under den biträdande direktörens ledning. Kopior av de omtvistade varucertifikaten hade dessutom bifogats skrivelserna från år 2003, vilket innebär att dessa certifikat och skrivelser ska anses utgöra en helhet.

43 Inte heller det andra misstag som tagits upp av kommissionen kan godtas.

Domstolens bedömning

44 Det ska inledningsvis erinras om att artikel 239 i tullkodexen, i kombination med artikel 905 i tillämpningsförordningen, utgör en allmän skälighetsklausul som är avsedd att omfatta en undantagssituation i vilken deklaranten befinner sig jämfört med övriga näringsidkare som bedriver samma verksamhet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 februari 2011, Bolton Alimentari, C-494/09, EU:C:2011:87, punkt 54, och dom av den 22 mars 2012, Portugal/Transnáutica, C-506/09 P, EU:C:2012:156, punkt 65).

45 Denna allmänna skälighetsklausul ger rätt till eftergift av importtullen om två villkor är uppfyllda, nämligen att det är fråga om en särskild situation och att den skattskyldige inte gjort sig skyldig till klar försumlighet eller bedrägeri (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2008, C.A.S./kommissionen, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punkt 86).

46 I den överklagade domen fastställde tribunalen, efter att ha undersökt den första delen av den enda grund som hade anförts av Combaro, att kommissionen i det omtvistade beslutet felaktigt hade fastställt att detta bolag inte befann sig i en särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen.

47 Det följer av punkterna 90 och 91 i denna dom att denna slutsats grundar sig på bedömningen att kommissionen, å ena sidan, gjorde fel när den konstaterade att den hade tillräckliga uppgifter för sin bedömning av situationen, och, å andra sidan, inte hade vidtagit de konkreta åtgärder som ålåg institutionen med anledning av dess tillsyns- och kontrolluppdrag enligt associeringsavtalet.

48 Tribunalen fastställde således, i synnerhet i punkterna 77 och 85 i nämnda dom, att kommissionen borde ha gjort mer för att klargöra omständigheterna i det enskilda fallet och att om denna institution hade använt sig av sina befogenheter fullt ut hade frågan huruvida de omtvistade varucertifikaten var äkta eller falska kunnat besvaras med större säkerhet.

49 Tribunalen fastställde, i punkterna 87 och 88 i samma dom, att kommissionen inte på goda grunder kunde nöja sig med de svar som de lettiska tullmyndigheterna hade lämnat inom ramen för efterhandskontrollen när den uttalade sig om Combaros situation och att kommissionen borde ha använt sig av sina befogenheter oberoende av dessa svar.

50 Det ska noteras att det, vilket kommissionen anfört, framgår av domstolens fasta praxis (till vilken det hänvisas i punkt 86 i den överklagade domen) att systemet för administrativt samarbete – som införts i ett protokoll som, i en bilaga till ett avtal mellan unionen och ett tredjeland, fastställer regler för varors ursprung – bygger på ett ömsesidigt förtroende mellan myndigheterna i den importerande medlemsstaten och myndigheterna i exportstaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 15 december 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 28, och dom av den 24 oktober 2013, Sandler, C-175/12, EU:C:2013:681, punkt 49).

51 Av detta har domstolen dragit slutsatsen att, vad särskilt gäller kontroll i efterhand av varucertifikat EUR.1 som har utfärdats av exportstaten, är de slutsatser och lagenliga bedömningar som myndigheterna i exportstaten har gjort i princip bindande för importstatens myndigheter (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 februari 2010, Brita, C-386/08, EU:C:2010:91, punkterna 62 och 63, samt dom av den 15 december 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 29).

52 Dessa principer är helt och hållet relevanta vad avser tillämpningen av associeringsavtalet, då det följer av artiklarna 17 och 32 i protokoll nr 3 att det åligger myndigheterna i exportstaten att utfärda varucertifikaten EUR.1, och att, i detta syfte, kontrollera de ifrågavarande produkternas ursprung och, om nödvändigt, ta ställning till om dessa certifikat är äkta.

53 Nämnda principer ska dessutom i tillämpliga delar tillämpas på kontakterna mellan kommissionen och tullmyndigheterna i exportstaten när nämnda institution uttalar sig om varucertifikatens äkthet i syfte att fastställa huruvida det föreligger en särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen.

54 I detta specifika fall måste kommissionen nämligen, för att kunna avgöra om importtullar ska återbetalas eller efterges, i stället för tullmyndigheterna i importstaten undersöka importvillkoren för vissa varor och tillämpningen av relevanta tullbestämmelser, i synnerhet de som gäller varucertifikatens äkthet (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2008, C.A.S./kommissionen, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punkt 90).

55 I detta sammanhang innebär de huvudsakliga skäl som har anförts i domstolens praxis till stöd för den mekanism för administrativt samarbete som grundar sig på förtroendet för resultaten av de kontroller som myndigheterna i exportstaten genomför i efterhand, nämligen att dessa myndigheter har de bästa möjligheterna att genomföra denna kontroll, att denna mekanism har den fördelen att den medför säkra och enhetliga resultat och att det är nödvändigt att säkerställa ett ömsesidigt erkännande av beslut som antas av myndigheterna i unionen (se, för ett liknande resonemang, dom av den 12 juli 1984, Les Rapides Savoyards m.fl., 218/83, EU:C:1984:275, punkterna 26 och 27, samt dom av den 17 juli 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, punkt 32), att de slutsatser som myndigheterna i exportstaten dragit i princip är bindande för kommissionen när den bedömer huruvida en särskild situation föreligger, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen.

56 Med beaktande av vad som anförts ovan hade kommissionen rätt när den anförde att den i princip var skyldig att grunda sig på de lettiska tullmyndigheternas slutsatser och lagenliga bedömningar inom ramen för den efterhandskontroll som föreskrivs i associeringsavtalet, när den fastställde huruvida de omtvistade varucertifikaten var äkta.

57 Att dessa myndigheter tillmäts förtroende på detta sätt innebär emellertid inte att kommissionen aldrig kan behöva genomföra undersökningar för att bedöma huruvida sådana certifikat är äkta.

58 I domen av den 25 juli 2008, C.A.S./kommissionen (C-204/07 P, EU:C:2008:446), till vilken tribunalen hänvisat i bland annat punkterna 70-74 i den överklagade domen, bedömde domstolen att kommissionen borde ha vidtagit konkreta åtgärder för att kontrollera huruvida varucertifikaten var äkta och att en underlåtenhet att göra detta kunde utgöra en särskild situation.

59 I det mål som gav upphov till denna dom motiverades emellertid skyldigheten att i detalj undersöka sådana certifikat, inom ramen för kommissionens allmänna uppgift att utöva tillsyn och kontrollera tillämpningen av ett associeringsavtal, av mycket särskilda omständigheter, vilka bestod i att tullmyndigheterna i exportstaten hade uttalat sig tvetydigt och motsägelsefullt om certifikaten (se, för ett liknande resonemang, dom av den 25 juli 2008, C.A.S./kommissionen, C-204/07 P, EU:C:2008:446, punkt 111).

60 Under dessa omständigheter var det, trots att dessa myndigheter i princip ska tillmätas förtroende, inte möjligt för kommissionen att i detta ärende ta ställning till den begäran som hade ingetts till den enbart på grundval av de svar som dessa myndigheter hade lämnat.

61 I förevarande mål har tribunalen emellertid i den överklagade domen inte anfört att de svar som hade lämnats av de lettiska tullmyndigheterna var tvetydiga eller motsägelsefulla. Tvärtom följer det av punkt 87 i den överklagade domen att tribunalen ansåg att kommissionen var skyldig att avvika från de nämnda myndigheternas slutsatser.

62 Tribunalen stödde denna lösning på att de nämnda myndigheternas konstateranden var kortfattade och på att bekräftelsen av dessa konstateranden under år 2007 inte grundades på en verklig omprövning av handlingarna, utan på ett antal omständigheter vilka hade presenterats såsom indicier på att samma myndigheter kan ha varit involverade i utfärdandet av de omtvistade varucertifikaten.

63 Närmare bestämt fastställde tribunalen följande i punkt 75 i den överklagade domen:

– efterhandskontrollen av de omtvistade varucertifikaten inleddes till följd av Olafs utredning om import av linne i Danmark,

– Olafs rapport visar att linnevävnaden under mycket kort tid låg i transit i ett lettiskt tullager i syfte att dölja de aktuella varornas ursprung,

– undersökningen av stämpelavtrycken och underskrifterna på de varucertifikat som användes vid importen till Danmark efter Olafs rapport visar att det sannolikt rörde sig om äkta stämpelavtryck och underskrifter,

– stämpelavtrycken på de omtvistade varucertifikaten uppvisar en stark likhet med de lettiska tullmyndigheternas äkta stämpelavtryck,

– de lettiska tullmyndigheternas biträdande direktör R., som skrev under de omtvistade varucertifikaten och skrivelser i samband med efterhandskontrollen, dömdes för brott i tjänsten,

– de lettiska tullmyndigheterna inte har kunnat visa de stämpelavtryck i original som användes av de berörda tullkontoren, det vill säga tullkontoren i Jelgava [Lettland] och i Bauska [Lettland],

– kommissionens rapporter visar att det rådde ett korruptionsklimat bland annat inom de lettiska tullmyndigheterna,

– importen av linne från Lettland har stigit och överstigit landets produktionskapacitet.

64 Utan att det är nödvändigt att avgöra huruvida vissa omständigheter eventuellt rättfärdigar att kommissionen avviker från otvetydiga bedömningar gjorda av tullmyndigheterna i exportstaten, konstaterar domstolen att de överväganden som framfördes av tribunalen i alla händelser inte är av sådan art att de rättfärdigar de slutsatser som den drog och därmed inte heller kan läggas till grund för beslutet att avvisa kommissionens argument att den var tvungen att hålla sig till resultaten av den efterhandskontroll av de omtvistade varucertifikaten som de lettiska tullmyndigheterna hade genomfört.

65 För det första ska noteras att tribunalens konstaterande, att de lettiska tullmyndigheterna inte hade kunnat visa de stämpelavtryck i original som hade använts av tullkontoren i Jelgava och i Bauska, inte innebär att det förtroende som dessa myndigheter tillmäts ska ifrågasättas.

66 Såsom kommissionen har gjort gällande i överklagandet är det nämligen så, att även om Republiken Lettland i tid har lämnat prov på de stämpelavtryck som används av dess tullkontor, finns det ingen bestämmelse i associeringsavtalet som tvingar de lettiska tullmyndigheterna att därefter bevara äkta stämpelavtryck, vilket tribunalen för övrigt har betonat i punkt 80 i den överklagade domen, eller att bevara de stämplar med vilka sådana avtryck kan göras efter det att stämplarna inte längre används.

67 För det andra har den omständigheten att en biträdande direktör vid de lettiska tullmyndigheterna dömts för brott i tjänsten och att kommissionens rapporter visar att det rådde ett korruptionsklimat inom dessa myndigheter, inte någon avgörande betydelse i förevarande fall.

68 Å ena sidan har kommissionen med rätta anfört att en enkel jämförelse av skrivelserna från år 2003 och de omtvistade varucertifikaten, vilka samtliga återfinns i bilaga B-4 till kommissionens svarsinlaga i första instans, tydligt visar att underskrifterna på dessa olika handlingar kraftigt skiljer sig åt. Detta har Combaro för övrigt medgett.

69 Tribunalen missförstod därmed den åberopade bevisningen genom att fastställa att R. kunde anses ha skrivit under såväl dessa skrivelser som certifikaten.

70 Å andra sidan konstaterar domstolen, för det fall domen mot den person som skrev under nämnda skrivelser och det allmänna korruptionsklimat som rådde enligt kommissionens rapporter under den period under vilka den omtvistade importen ägde rum, det vill säga mellan åren 1999 och 2002, kan vara av betydelse vid bedömningen av det värde som de lettiska tullmyndigheternas ställningstagande under år 2003 ska tillmätas, att dessa omständigheter saknar avgörande betydelse i förevarande fall.

71 Det följer nämligen bland annat av punkterna 16 och 88 i den överklagade domen att dessa myndigheter, i sitt svar från år 2007, bekräftade att de omtvistade varucertifikaten borde anses vara ogiltiga. Detta svar, vilket inte skrevs under av R., skickades vid en tidpunkt då det varken hade påståtts och än mindre visats att nämnda myndigheter stod inför ett känsligt korruptionsproblem, och vid vilken Republik Lettland dessutom redan var medlem i unionen.

72 Den omständigheten att skrivelserna från år 2003 bara innehåller kortfattade bekräftelser och att det inte har visats att bekräftelsen från år 2007 grundade sig på nya kontroller kan inte frånta dessa myndigheters ställningstaganden deras värde, eftersom associeringsavtalet inte innehåller några särskilda formkrav i detta avseende och det följer av domstolens praxis att resultaten av en efterhandskontroll är bindande för unionens tullmyndigheter, även om dessa resultat delges utan motivering eller i form av en underskrift på ett protokoll som upprättats av Olaf efter en utredning (se, för ett liknande resonemang, dom av den 17 juli 1997, Pascoal & Filhos, C-97/95, EU:C:1997:370, punkterna 30-33, samt dom av den 15 december 2011, Afasia Knits Deutschland, C-409/10, EU:C:2011:843, punkt 40).

73 I detta sammanhang hade kommissionen rätt i att övriga indicier som räknas upp i punkt 75 i den överklagade domen inte räcker för att rättfärdiga den slutsats som tribunalen drog i punkt 87 i denna dom, nämligen att kommissionen borde ha använt sig av sina befogenheter oaktat de lettiska tullmyndigheternas svar.

74 Den omständigheten att efterhandskontrollen av de omtvistade varucertifikaten genomfördes efter det att Olaf hade inlett en utredning, vilken avsåg andra varucertifikat som hade uppvisats i samband med import till en annan medlemsstat och vilken hade gett upphov till misstankar om att vissa lettiska tulltjänstemän var inblandade i bedrägliga transaktionerna, till följd av såväl det sätt på vilket dessa transaktioner hade genomförts som dessa certifikats egenskaper, kan inte leda till att dessa myndigheters kontroller av sådana certifikat helt fråntas sitt värde genom att den mekanism för administrativt samarbete som föreskrivs i protokoll nr 3 helt frångås.

75 Även om den omständigheten att importen av linne från Lettland hade stigit och överstigit detta lands produktionskapacitet kunde visa att vissa bedrägliga transaktioner hade ägt rum visar detta inte att de lettiska tullmyndigheterna var involverade, direkt eller mera allmänt, i dessa transaktioner och än mindre att de var involverade i utfärdandet av de omtvistade varucertifikaten.

76 För övrigt kan det förtroende som tullmyndigheterna i exportstaten tillmäts inte ifrågasättas på grundval av en bedömning av en del av de ifrågasatta varucertifikaten, till exempel stämplarna på desamma, utan att kommissionen tvingas att systematiskt ersätta dessa myndigheters kontroll av varucertifikatens äkthet med sin egen och, på detta sätt, åsidosätta de principer som det erinras om i punkterna 50–56 ovan.

77 Det följer av samtliga överväganden ovan att tribunalen gjorde en felaktig rättslig bedömning av de faktiska omständigheterna vad avser förekomsten av en särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, genom att, av de skäl som anges i punkt 62 ovan, bedöma att kommissionen inte kunde utgå från de tydliga svar som de lettiska tullmyndigheterna hade lämnat när institutionen bedömde huruvida de omtvistade varucertifikaten var äkta och att denna institution tvärtom borde ha använt sig av sina befogenheter för detta ändamål oaktat dessa svar.

78 Tribunalen kunde följaktligen inte på goda grunder fastställa, i punkterna 90 och 91 i den överklagade domen, att kommissionen gjorde fel när den konstaterade att den hade tillräckliga uppgifter för sin bedömning av situationen och att denna institution inte hade vidtagit de konkreta åtgärder som ålåg den med anledning av dess tillsyns- och kontrolluppdrag enligt associeringsavtalet. Av detta följer att de slutledningar som tribunalen drog härav vad avser frågan huruvida den första delen av Combaros enda grund i första instans var välgrundad, vilken utgör nödvändigt stöd för domslutet i den överklagade domen, inte kan godtas.

79 Överklaganden ska följaktligen bifallas på den första och den andra grunden. Den överklagade domen ska därmed upphävas utan att det är nödvändigt att pröva de övriga grunder som kommissionen har anfört till stöd för överklagandet.

Tvisten i första instans

80 Enligt artikel 61 första stycket i stadgan för Europeiska unionens domstol kan domstolen, om den upphäver tribunalens avgörande, själv slutligt avgöra målet, om detta är färdigt för avgörande.

81 Detta är fallet i förevarande mål. Domstolen ska därmed pröva Combaros talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet.

82 Den första delen av den enda grunden för denna talan, vilken rör åsidosättandet av villkoret om förekomsten av särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, är uppdelad på flera argument avseende olika påstådda åsidosättanden, vilka tillskrivs de lettiska tullmyndigheterna, kommissionen respektive de tyska tullmyndigheterna.

83 Det ska inledningsvis noteras att Combaro i syfte att bevisa dessa åsidosättanden har åberopat konstateranden vilka, enligt bolaget, härrör från en nationell domstol. Det följer emellertid av domstolens praxis att när kommissionen avgör ett enskilt fall inom ramen för artikel 239 i tullkodexen kan den inte vara bunden av ett avgörande som en nationell domstol meddelat tidigare (se, för ett liknande resonemang, dom av den 20 november 2008, Heuschen & Schrouff Oriëntal Foods Trading, C-375/07, EU:C:2008:645, punkt 69). Detta gäller i ännu högre grad när syftet med detta beslut endast är att avgöra huruvida tullmyndigheterna i importstaten ska hänskjuta ett ärende till kommissionen så att denna kan uttala sig om en eventuell tillämpning av denna bestämmelse.

84 Det följer av lydelsen av skrivelserna av den 7 april och den 7 maj 2003, vilka skickades till de lettiska tullmyndigheterna i samband med efterhandskontrollen av de omtvistade varucertifikaten, samt av lydelsen av svaret från år 2007 vilket bekräftade resultaten av denna kontroll, att nämnda myndigheter genomgående, utan tvetydighet eller motsägelser, har bekräftat att de inte har utfärdat dessa certifikat. Detta innebär att nämna myndigheter betraktade certifikaten i fråga som oäkta.

85 Combaros argument att resultaten av dessa efterhandskontroller av de omtvistade varucertifikaten ska lämnas utan avseende i den mån som de innehåller tvetydigheter och motsägelser vilka är jämförbara med dem som behandlades i domen av den 25 juli 2008, C.A.S./kommissionen (C-204/07 P, EU:C:2008:446), kan således inte godtas.

86 Dessutom följer det av punkterna 50-77 ovan att de argument som Combaro har anfört till stöd för att det ålåg kommissionen att kontrollera dessa certifikats äkthet, oaktat de lettiska tullmyndigheternas konstateranden, och att institutionen genom att inte göra detta åsidosatte sina skyldigheter, under dessa omständigheter definitivt inte kan godtas. Av detta följer att Combaro inte har visat att kommissionen inte på goda grunder i det omtvistade beslutet kunde fastställa att nämnda certifikat inte var äkta.

87 Combaros argument att de lettiska tullmyndigheterna gjort sig skyldiga till åsidosättanden kan följaktligen inte heller godtas eftersom de grundar sig på uppfattningen att dessa myndigheter, till följd av korrupta tjänstemän och brister i organisationen, felaktigt hade utfärdat de omtvistade certifikaten och därefter hade förhindrat fastställandet av deras äkthet.

88 På samma sätt kan inte heller Combaros argument rörande de tyska tullmyndigheternas inkompetens godtas, eftersom denna inkompetens har att göra med att dessa myndigheter, felaktigt och utan vederbörlig aktsamhet, fastställde att certifikaten var oäkta.

89 Slutligen saknar argumenten som syftar till att visa att kommissionen åsidosatte sina skyldigheter genom att inte i tillräcklig utsträckning bekämpa de lettiska tullmyndigheternas korruption och genom att inte publicera ett meddelande i syfte att underrätta importörerna om situationen i Lettland vid denna tidpunkt i alla händelser verkan och ska därför lämnas utan avseende, då de saknar samband med de villkor på vilka Combaro genomförde den import som är i fråga i det omtvistade beslutet. Dessa argument kan nämligen bara vara av betydelse i detta avseende om de omtvistade varucertifikaten verkligen ska anses ha utfärdats av dessa myndigheter, vilket är just vad som inte fastställts.

90 Av det ovan anförda följer att Combaro inte har visat att kommissionen felaktigt konstaterade i det omtvistade beslutet att förekomsten av en särskild situation, i den mening som avses i artikel 239 i tullkodexen, inte hade bevisats och den första delen av Combaros enda grund i första instans kan därför inte godtas.

91 Då förekomsten av en särskild situation är ett nödvändigt villkor för att kunna göra anspråk på återbetalning eller eftergift av importtullar saknar den andra delen av Combaros enda grund, som rör avsaknaden av påtaglig försummelse, verkan (se, för ett liknande resonemang, beslut av den 10 juni 2010, Thomson Sales Europe/kommissionen, C-498/09 P, ej publicerat, EU:C:2010:338, punkt 97).

92 Combaros talan om ogiltigförklaring av det omtvistade beslutet ska följaktligen ogillas.

Rättegångskostnader

93 Enligt artikel 184.2 i domstolens rättegångsregler ska domstolen besluta om rättegångskostnaderna, när överklagandet bifalls och domstolen själv slutligt avgör saken.

94 Enligt artikel 138.1 i rättegångsreglerna, som är tillämplig på mål om överklagande enligt artikel 184.1 i dessa regler, ska tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats.

95 Kommissionen har yrkat att Combaro ska förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna. Eftersom Combaro har tappat målet, ska kommissionens yrkande bifallas.

Mot denna bakgrund beslutar domstolen (tredje avdelningen) följande:

1) Europeiska unionens tribunals dom av den 19 juli 2017, Combaro/kommissionen (T-752/14, EU:T:2017:529), upphävs.

2) Combaro SA:s talan ogillas.

3) Combaro SA ska bära sina egna rättegångskostnader och ersätta Europeiska kommissionens rättegångskostnader.

Underskrifter